

6.1 Kodėl žmogus dainuoja?

1. Dainos nuo seno buvo labai svarbi lietuvių gyvenimo dalis. Mūsų tauta į liaudies dainas sudėjo džiaugsmus ir skausmus, kasdienybę ir šventes. Dainos džiugino, ramino, guodė, sutelkė. Padiskutuokite su suolo draugu, kokią reikšmę daina turi šiuolaikinio žmogaus gyvenime. Užrašykite savo įžvalgas.

---

2. Perskaitykite ištrauką iš pokalbio su Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureate, liaudies kultūros puoselėtoja Veronika Povilioniene ir atsakykite į klausimus.

Kas lėmė, kad studijuodama Vilniaus universitete jūs pasirinkote etnokultūros ir liaudies dainininkės kelią?

Dabartiniai žmonės į tokį pasirinkimą žiūri kažkaip keistai, tarsi tai kas nors ypatinga... Anksčiau Lietuvoje žmonės patys linksmindavosi, dainuodavo, bendraudavo, šokdavo, eidavo ratelius... Dainuodavo ir varge, ir bėdoje, ir džiaugsmu; per talkas, per bulviakas, vestuves ar krikštynas. Tokios buvo tradicijos. Būta tokio įpročio. Tik dainos skirdavosi – miške dainuodavo vienokias, dirbdami – kitokias, taip pat skyrė pagal metų laikus... Man labai gaila, kad šis paprotys nyksta. Anuomet niekam į galvą neateidavo mintis, kad negali uždainuoti, jei nori... Senieji liaudies dainininkai sakydavo: jei galvon kokios tamsios mintys lenda, uždainuoti, ir viskas praeina. Kita vertus, tai buvo ir laisvalaikio praleidimas, nes nebūta nei radijo, nei televizijos. Dėl to žmonių vaizduotė būdavo lakesnė ir galbūt net didesnė meilė gyvenimui... Aš esu kaimietė, tad atvažiavusi į Vilnių dainavau kaip dainavusi. Tik anuomet vis išgirdavau pastabų, kad mano balsas per liaudiškas. Pamenu, stojau į tokį liaudies dainų ir šokių ansamblį ir manęs nepriėmė, pasakė, kad per liaudiškas balsas. Tada nuėjau pas Praną Sližį, į akademinį chorą, kur priimdavo visus, kas tik prasižiodavo ir turėdavo bent šokią tokią klausą, nes sakydavo, kad negalima nepriimti žmogaus, kuris nori dainuoti.

Ne kiekvienas dainuoja – gal ne kiekvienas gali?

Ne kiekvienas nori. Kiti gal nesupranta. Tačiau dar vaikystėje, kai tik pradėdame susivokti, išgirstame, jei kas nors mums dainuoja lopšinę. Viskas prasideda nuo labai paprastos primityvios melodijos, kuri pamažu mums įauga į širdį. Juk niekas nedainuoja operų, migdydamas vaikus. Svarbu, kad vaikai nuo mažens girdėtų mūsų liaudies dainą. Kuo labiau ta melodija įaugo į širdį, tuo didesnis atsiras noras ją praplėsti, pažinti. Tai yra nuostabus dalykas, tik reikia jį suprasti. Iš liaudies dainų mokėsi ir kūrybinių minčių sėmėsi daugelis mūsų poetų. Ne iš operų, arijų ir ne iš džiazo, o iš senųjų liaudies dainų, nes tai – didžiulė versmė.

6.1 Kodėl žmogus dainuoja?

Tie, kurie semiasi kūrybiškumo iš tautosakos, suvokia, kas joje slypi, bet didžioji dalis net nenutuokia. Kodėl?

Liaudies daina nėra joks specialus mokslas, ji kaip gyvenimas, buitis, kaip duona kasdieninė. Čia negali būti jokių receptų, specialių patarimų, nes nėra nieko „kažko tokio“. Per šimtmečius dainavo mūsų protėviai, seneliai, tą darome ir mes... Tik gaila, kad daina labiau krypta į muziejines vertybes. Mes atitrūkstame nuo dainos, nes gyvenimas atitrūkęs nuo tikrųjų šaknų ir vertybių. Jos keičiasi, nors galėtų nesikeisti, nes mūsų vertybės buvo labai geros, gražios. Bet gyvenimas eina į priekį... Turi judėti, ir nieko čia nepadarysi. Negalime užsisklęsti, būti tame pačiame vandenyje. Aš dažnai per susitikimus mokyklose ir šiaip sakau: neverčiu jūsų mylėti dainos, bet reikia bent šį tą apie ją žinoti. Kai nežinai, kaip gali mylėti? Tai, ko nepažįsti, atrodo tuščia... Apie liaudies dainą žmonės nežino elementariausių dalykų!.. Šįmet skaičiau keletą paskaitų Gedimino technikos universitete. Kalbėjau apie etnokultūrą. Man atrodo, kad studentus stebino tai, ką išgirdo, ką pamatė. Pavyzdžiui, kas iš jaunųjų kartos yra matę kupiškėnų vestuves? Jas reiktų rodyti ir rodyti per televiziją. Yra labai daug gerų dalykų, bet... Mes ne tik nuo liaudies dainos atpratę, bet ir nuo geros poezijos... Nuo lietuvių kalbos...

Virginija Tamošiūnaitė, Veronika Povilionienė „Daina – lyg duona kasdieninė“

Klausimai

1. Vienu sakiniu parašykite, kokia pokalbio tema.
2. Kada, anot V. Povilionienės, lietuviai dainuodavo?
3. Ko, pasak respondentės, reikia, kad mylėtum dainą?
4. Su kuo V. Povilionienė lygina liaudies dainą paskutinėje pastraipoje?
5. Kodėl svarbu nuo mažens vaikams dainuoti liaudies dainas?
6. Ką reiškia interviu minima metafora „melodija įaugo į širdį“?
7. Savais žodžiais apibūdinkite V. Povilionienės santykį su liaudies dainomis.

6.1 Kodėl žmogus dainuoja?

Atsakymai

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

3. Pasitelkę minčių lietaus metodą pasvarstykite, kodėl žmogus dainuoja.

